

Interpretación do Art. 25 do Código Deontolóxico.

Artigo 25: "Cando se faga cargo dunha intervención sobre persoas, grupos, institucións ou comunidades, o/a Psicólogo/a ofrecerá a información adecuada sobre as características esenciais da relación establecida, os problemas que está abordando, os obxectivos que se propón e o método utilizado. No caso de menores de idade ou legalmente incapacitados, farase saber aos seus pais ou titores. En calquera caso, evitarase a manipulación das persoas e tenderase cara á consecución do seu desenvolvemento e autonomía".

A xuízo da Comisión de Ética e Deontoloxía do Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia (COPG), o artigo 25 obriga aos e ás profesionais da Psicoloxía a informar aos usuarios e usuarias dos seus servizos sobre catro aspectos da intervención psicolóxica: a relación, os problemas, os obxectivos e o método.

Se se exerce a profesión dentro do ámbito sanitario este artigo ven refrendado pola posterior Lei básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigas en materia de información e documentación clínica, que no seu artigo 4.1 di "Os pacientes teñen dereito a coñecer con motivo de calquera actuación no ámbito da súa saúde, toda a información dispoñible sobre a mesma, salvando os supostos exceptuados pola Lei". E máis adiante segue "... comprende, como mínimo, a finalidade e natureza de cada intervención, os seus riscos e as súas consecuencias".

O artigo 25 do Código Deontolóxico especifica a continuación que cando a intervención psicolóxica se fai sobre unha persoa menor de idade, ademais de a el ou a ela, hai que informar aos seus proxenitores ou titores.

É dicir, neste artigo fálase de que os pais teñen dereito a seren informados, pero non di nada sobre que teñan que outorgar consentimento para facer unha intervención psicolóxica sobre un menor.

Este é un matiz que o COPG considera importante. O citado artigo non pon como requisito que os pais outorguen consentimento; solo que sexan informados.

Desde unha perspectiva máis Ética que Deontolóxica parece razoable que os pais estean de acordo e outorguen o seu consentimento para calquera intervención psicolóxica que se faga sobre un ou unha menor, aínda que en sentido estrito o actual Código Deontolóxico non se pronuncia ao respecto.

Por outro lado, o artigo 156 do Código Civil di que "A patria potestade exercerase conxuntamente por ambos proxenitores ou por un solo co consentimento expreso ou tácito do outro". E máis adiante "(...) respecto a terceiros de boa fe, presumirase que cada un dos proxenitores actúa no exercicio ordinario da patria potestade con consentimento do outro". E aínda máis: "Se os pais viven separados, a patria potestade exercerase por aquel con quen o fillo ou filla conviva".

A educación entra dentro do ámbito da patria potestade (art. 154 do Código Civil) e a saúde pode considerarse dentro da expresión "velar por eles" dese mesmo artigo, aínda que non se faga mención explícita a ela. Por tanto, hai que entender que o obxecto da maior parte das intervencións psicolóxicas sobre menores afectan ao exercicio da patria potestade. En consecuencia, cando a demanda parte dun solo dos proxenitores, o ou a profesional da psicoloxía -terceiro de boa fe- ten que supoñer que o proxenitor está exercendo a patria potestade co consentimento do outro. Se non fora así, pódese deducir que o proxenitor que solicita a intervención sobre a saúde do seu fillo ou filla menor é quen ten a obriga de obter o consentimento do outro.

De novo desde unha perspectiva ética, se o profesional sospeita que puidera no ser así, incluso se ten a certeza, pode optar por informar ao solicitante dos seus servizos da súa necesidade de obter o consentimento do outro proxenitor. Dentro dunha relación de axuda, pensando no beneficio de todos os implicados nunha situación de conflito e en particular do menor, pode ofrecerse a colaborar para facilitar ao proxenitor-cliente a obtención do consentimento do outro proxenitor.

En resume; desde a perspectiva do COPG o artigo 25 do Código Deontolóxico do Psicólogo obriga aos profesionais da Psicoloxía a informar aos usuarios e usuarias dos seus servizos e, cando estes son menores, ademais obriga a informar aos pais, entendido como termo xenérico que alude a calquera dos dous proxenitores no exercicio das funcións asignadas á súa patria potestade.